

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

VOL. XXVIII.—LETNO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), MAY 8, 1945

STEVILKA (NUMBER) 107

Truman, Stalin, Churchill danes naznani nemško kapitulacijo

Sovražnik je podpisal brezpogojno kapitulacijo na glavnem stanu gen. Eisenhowerja v nedeljo ob 8:41 zvečer

LONDON, 7. maja—Največja vojna v zgodovini se je končala danes z brezpogojno predajo Nemčije ob 8:41 zvečer po francoskem času (ob 8:41 v nedeljo zvečer po clevelandskem času).

V imenu Nemčije je kapitulacijo pred zapadnimi zavezniškimi silami in Sovjetsko unijo podpisal na glavnem stanu gen. Eisenhower v Reimu načelnik nemškega generalnega štaba, gen. Gustav Jodl.

Priporočilo o nemški kapitulaciji je prinesla brzovika "Associated Press" iz Reimsa, medtem ko je nemški admiral Doenitz že prej v poseben radijski oddaji izdal

povelje na vse nemške oborožene sile, da prenehajo z boji in obenem poklical vse nemške podmornice, da se vrnejo svoje luke. Povelje nad nemško predajo je velika toda kroti jo dejstvo, da preostaja še vojna proti Japonski, katera mora biti zdrobljena, predno se bo na svet zopet povrnih mir.

Evropska vojna je trajala pet let, osem mesecev in šest dni. Bila je to največja vojna v zgodovini človeštva. Zanje se je potrošilo ogromne vsote denarja in zahtevala je najmanj 40 milijonov človeških življenj med vojaštvom in civilnim prebivalstvom.

V Londonu je ob prejemu vesti o nemški predajo zavladalo divje veselje. Na glavnih ulicah in trgih britiske prestolnice so se zbrale silne množice ljudstva, ki so dajale izraza svojemu veselju.

V to razpoloženje radosti je udarila nota nemške zagonitosti, ko je prišlo radijsko poročilo, da se borba v Pragi še vedno nadaljuje. Poveljnik nemške posadke v Pragi, neki fanatičen hitlerjevec, se je očividno odločil, da se ne pokori povelju admirala Doenita in je pričel divjo orgijo streljanja na češke partizane, ki so dan preje okupirali vse važne postojanke v mestu.

ZMAGA V EVROPI PRINESE OLJŠAVE NA DOMAČI FRONTI

WASHINGTON, 7. maja.—Zmaga v Evropi bo prinesla znatne oljšave za civilno prebivalstvo. V teku prihodnjih dni bo brez dvoma odpovedana delna zatemnitev, ki je veljala za oglaševalne napise in trgovske izložbe.

Enako bo tudi brez dvoma odpravljena polnočna policijska ura za gledališča, gostilne in zavtičišča, in konjske dirke bodo zopet dovoljene.

Ampak na drugi strani je pričakovati, da bo živilska racija ostala nespremenjena, ali pa se utegne celo poostriči, dokler se živilski položaj v osvojenoj Evropi ne izboljša. Treba bo preživljati na milijone ljudi, in večji del hrane bo moral priti iz Amerike.

Vojna produkcija se bo znizala takoj za 10 odstotkov in pologomo se bo začel delati prehod iz vojne v civilno produkcijo.

O HITLERJU NI NE DUHA NE SLUHA, POROČAJO RUSI

MOSKVA, 7. maja.—Poročila iz Berlinajavljajo, da je v teku sistematične preiskave vseh trupel v razdejanem poslopju nemškega kancelarstva, da se reši uganko, kaj se je zgodilo z Hitlerjem, toda o nacističnem firiju ni ne duha ne sluha.

Na dvorišču kanavelarstva se je našlo na ducate od dežja premočenih trupel, med katerimi je bilo identificiranih mnogo članov generalnega štaba, ki so baje izvršili samomor. Nobenega sledi tudi o truplu Goebelsa, ki je baje s Hitlerjem vred padel, oziroma izvršil samomor.

V ruski javnosti vztraja mnenje, da je bilo naznano z Hitlerjevi smrti nov nacijski trik. Značilno je, da so izginili kot kafra vse vodilni nacijski — Goering, Himmler, Ribbentrop, Ley, Rosenberg in drugi.

DEMobiliziranih bo 2 milijona mož v letu

WASHINGTON, D. C.—Vojni departement naznana, da bo s koncem vojne v Evropi odpuščenih v teku prihodnjih 12 mesecov okrog dva milijona mož. V boju proti Japonski se bo poslala armada, broječa šest milijonov izbranih čet. V Nemčiji bo ostala kot okupacijska sila nedavno organizirana 15. armada, ki šteje 400,000 mož.

V ZADNJE SLOVO

Članice društva sv. Ane št. 4 SDZ se prosi, da se ob 8. uri noči zberejo v Zakrajškem pogrebnu zavodu, da izkažejo zadnjo čast umrli članici Agnes Urbanič, jutri, pa da se po možnosti udeležite pogreba ob 8:30 uri zjutraj.

Danes ob 9. uri zjutraj je predsednik Truman po radiju proglašil konec vojne v Evropi ter potrdil poročilo, da je Nemčija v nedeljo ob 8:41 zvečer podpisala brezpogojno kapitulacijo, kakor je bilo neuradno že poprej poročano.

Ob istem času sta nemško predajo naznani premjer Churchill v Londonu in maršal Stalin v Moskvi.

Ker je nemška oborožena sila razbita in razkropljena po vsej Evropi, po nekaterih krajih, zlasti na Češkem in severni Jugoslaviji, oz. Slovenijo, sovražnosti danes še niso popolnoma prenehale, toda v smislu nemške kapitulacije morajo danes ob 5. uri popoldne (opolnoči po evropskem času) naciji na vseh frontah odložiti orožje in nehati z bojem.

Ostanki nemške oborožene sile, ki še ne bi tega upoštevali in bi ne nehali z bojem, se bo smatrao izven vsake zakonite zaščite kot bandite in se bo z njimi temu primerno postopalo.

Predsednik Truman je uvodoma izrazil obžalovanje, ker ne živi več predsednik Roosevelt, ki je toliko storil za poraz barbarskega sovražnika, da bi naznani veliki triumf Združenih narodov nad nacijsko Nemčijo.

V posebni proklamaciji je predsednik Truman določil nedeljo 13. maja kot dan zahvale in molitve za zmago in priprave za nadaljevanje borbe, dokler ne bo strta fudi vojaška sila imperialistične Japonske.

Jugoslov. partizani se ne umaknejo iz Trsta

Smatrajo slovensko Primorje za svoje ozemlje: Novozelandčanom so se pridružile ameriške čete

TRST, 6. maja (Poroča Associated Press)—Jugoslovanski vojski maršala Tita in novozelandskim četam v Primorju so se pridružili Amerikanci in nad spornim Trstom je vihrala danes poleg jugoslovanske partizanske trobojnice in novozelandke zastave tudi zvezdnata zastava Združenih držav.

Nastala je delikatna situacija, ko je Titova vojska prestopila staro italijansko mejo in postavila svoje partizanske postojanke po vsem ozemlju vzhodno od reke Soče.

Partizanske zastave vihajo iz tisočerih oken

Partizanske edinice, nosče uniforme različnih barv in krovjev, ampak vse z rdečimi zvezdami na čepicah, so zasedle skoraj vse vasi vzhodno od reke Soče v tržaški in goriški pokrajini, in so danes še vedno prihajale mimo ameriških konvojev, ki zavzemajo svoje postojanke v ozemlju, ki je na splošno isto.

Partizanske trobojnice z rdečo zvezdo na sredi so vihrale iz tisočerih oken, in na zidovih vseh vseh zvezniških letala začela razbijati načinske zaloge bližnjih nemških municij.

Neštete vasi, ki so jih Italijani prekrstili, nosijo zopet nekdajna slovenska imena. Včeraj je prišlo do napetosti, ko se je primeril incident, v katerem je bilo mendo ustreljenih deset italijanskih civilistov in neki novozelandski vojak.

Neki novozelandski častniki pravi, da je incident primeril, ko so partizanski vojaki skušali razpotiti skupino Italijanov in ustrelili nad njihovimi glavami.

Zvezniški delavci so danes začeli delati red v pristaniških pogajanjih.

Nemci zdaj govore o "svobodi, pravici in zapadni krščanski civilizaciji"

NOVI GROBOVI

ANTON LOZICH

V ponedeljek ob 4:20 uri zjutraj je umrl na svojem domu poznani Anton Lozich, star 55 let, stanujoč na 12102 Buckingham Rd. Doma je bil iz selja Poljice v Dalmaciji, odkoder je prišel v Ameriko leta 1907. Bil je član društva "Dalmacija." V marcu leta 1944 se je podvrgel operaciji v Cleveland Clinic bolnišnici, odkoder se je kmalu vrnil na dom. Dne 2. decembra se je moral ponovno podati v bolnišnico, iz katere je prišel domov 22. decembra, ter je ves čas potem moral ostati v postelji. Bil je podpredsednik družbe Elaborated Roofing Co., pri kateri se je nahajjal zadnjih 26 let. Bil je tudi aktiven na hrvatskem kulturnem polju. Tukaj zapušča žaluoča naroda in njegovega rajha klanjam glave v globokem (Nadaljevanje na 2. strani)

Slovenka umorjena

Mrljški oglednik Gerber je v soboto naznani, da je bila Mrs. Theresa Lozar, 67 let starca vdova, stanujoča na 6401 Bonita Ave., umorjena. Truplo, na katerem so bili znaki nasilja, je bilo najdeno v petek zjutraj v ozadju 5816 St. Clair Ave. Policija je pridržala za izprašanje dve starejših moških, katera se je videlo v četrtek zvečer v družbi mrtve ženske. Pogreb umorjene ženske se je vršil včeraj.

Avtomobil ubil srno

V nedeljo zgodaj zjutraj je na državni cesti št. 14 blizu Bedforda Mrs. Ola Barnes z avtomobilom zadelo srno, ki je tekla preko ceste. Žival, ki je tehtala 150 funтов, je bila na mestu ubitva. V koliziji je bil zvit okrilnik avtomobila in Mrs. Barnes je dobila lahke poškodbe.

PROMOVIRANA

Mr. in Mrs. William Candon sta včeraj prejela vest, da je bila njiju hči Marian, ki se nahaja pri bolničarkah v armadni bolnišnici v Louisvillu, Ky., promovirana in ima sedaj čin stotnika. Čestitamo!

JOSEPH LESICH

Danes je bil pokopan Joseph Lesich, stanujoč na 1002 E. 66 Place. Doma je bil iz Karlovca na Hrvatskem. V Clevelandu se

je nahajjal okrog 25 let, njegova žena pa je umrla pred 27 leti. V Millvale, Pa., zapušča sestro. Po greb se je vršil pod vodstvom Golub pogrebnega zavoda na Calvary pokopališče.

Socialisti svarijo Italijane; cirkus se mora končati

RIM, 6. maja.—Socijalistični list "Avanti" je včeraj objavil uredniški članek, v katerem je ožigosal nacionalistične študente, ki so pred nekaj dnevi povzročili kralaval, v katerem je bil popodpadu s komunisti več oseb ranjenih. List tozadnevi piše:

"Zunanje politike ne delajo srednjesholski mladiči z uličnimi demonstracijami in izgredji. Italijani morajo enkrat nehati igrači cirkus. Pomniti je treba, da problem naše vzhodne meje danes ni isti kot je bil leta 1918, ko smo bili v družbi zmagovitih sil."

"Ali naj zopet pričemo z nacionalistično blažnostjo, ki nam je prinesla polom in fašistično vojno? Diletantstva in razgrajanja v imenu zunanje politike je dovolj. Vprašanje Trsta je tako delikatnega značaja, da bi bilo neumno o njem voditi debate na ulicah."

V ZADNJE SLOVO

Članice društva sv. Ane št. 4 SDZ se prosi, da se ob 8. uri noči zberejo v Zakrajškem pogrebnu zavodu, da izkažejo zadnjo čast umrli članici Agnes Urbanič, jutri, pa da se po možnosti udeležite pogreba ob 8:30 uri zjutraj.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNIN)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznašaluču v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50

For Half Year — (Za pol leta) \$3.50

For 3 Months — (Za 3 meseca) \$2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50

For Half Year — (Za pol leta) \$4.00

For 3 Months — (Za 3 meseca) \$2.50

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Na Evropo, Južno Ameriko in druge inozemskie države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00

For Half Year — (Za pol leta) \$4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,

Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Dr. Metod Mikuž

EVO MARGOTTIJA, NADŠKOFA—FAŠISTA!

II.

Dobro: za to nečloveško mučenje in ubijanje nedolžnih, le svojo zemljo in svobodo ljubečih ljudi, je res potreben pogum, toda samo pogum razbojnikov in vseh tistih, ki so že zdavnaj nehali biti ljudje. Za rušenje mest, požiganje vasi in uničevanje kulturnih spomenikov je res potrebno velikodušje, kajti le to je moglo paziti, da je prav gotovo vse pogorelo in se vse zravnalo s samo zemljo. In res tako velik in profinjen smisel za resnico in pravico more imeti le še fašist, kajti le-ta more imeti prostaške umore, rope in vse druge zločine nad nedolžnimi ljudmi, za bogoljubna in človečanska dela.

3. Margottijev pojmovanje domovinske ljubezni in istovetenje Slovencev z Italijani. "Ljubiti domovino, kot pravi katoličan, kot pravi duhovnik in ji služiti kot ljubeči sin, pomeni predvsem ji služiti in jo ljubiti v njenih članih, ki so naši bratje, pa naj bodo to ali onstran Soče, to pomeni ljubiti jo v njenih močnih in plemenitih voditeljih, v njeni nepremagljivi vojski."

Ta stodostni fašist uči torej slovensko duhovščino in slovenske ljudi: Slovenci ste bratje fašističnih Italijanov (po kriji? po Adamu? po Kristusu?), italijanski fašistični voditelji so močni in plemeniti (to smo videli in občutili), in italijanska vojska je nepremagljiva. (Temu se smerimo od srca, obenem pa priznavamo, da je bilo nas slovenskih partizanov sram, ko nam je ta nepremagljiva vojska po kapitulaciji predala orožje.) S kakšno pravico in v moči čigavega poslanstva uči Slovence domovinske ljubezni do Italije, ki ni nikdar bila in ne more biti njihova domovina? Ce ljubi Margotti Italijo kot človek, tudi kot škof, vsa čast mu in nihče bi mu tega ne zameril in skladu je to z vsemi postavami tega in onega sveta. Neškovska pa je, ker hoče k svoji fašistični domovinski ljubezni pod nesramno krinko in veliko zlorabo krščanske ljubezni prisiliti tudi slovensko duhovščino in njene verne. Še so više cerkvene oblasti od Margottija, a zakaj so ob taki zlorabi pravega Kristusovega nauka molčale? Odgovor je seveda nepotreben.

4. Margottijeva fašistična prerokba o usodi slovenskega jezika, ki pa se ni in se ne bo nikdar uresničila.

(Otrokom) "bo v bližnji ali daljni bodočnosti še bolj potrebljeno znati te resnice (namreč verske) v državnem jeziku, ki ga bodo morali uporabljati v vseh potrebnah javnega življenja."

Take želje in iz njih izvirajoča Margottijeva prerokba je pač razumljiva, posebno še, če upoštevamo, da Margotti v isti okrožnici skuša dopovedati zavednim slovenskim duhovnikom, da je biti Slovenec **predsodek in zastarel nazor.**" Ne samo neškovska, tudi nečloveško se to sliši, a vendar je prav, da je Margotti zapisal tudi to. Takrat šele bi bilo všeč fašistom in Margottiju, ko bi slovenski jezik popolnoma izginil iz Slovenskega Primorja, ko bi otroci klicali ne samo Boga, temveč tudi svoje materje v tujem in njihovi duši in srcu nerazumljivem jeziku. In če ni še danes, pa bo ta fašistični priganjač prav gotovo spoznal, da biti Slovenec ni ne predsodek in še manj zastarel nazor.

To je velika žalitev za ves slovenski narod in naj bo prepričan, da je ne bomo nikdar pozabili. Mogli smo torej spoznati iz ene same okrožnice, kdo in kakšen je ta goriški nadškof Margotti. In prav nič nas ne moti, če si je izbral za geslo svojega škofovanja dvoje velikih krščanskih idej: *justitia et pax* (pravičnost in mir), kajti Kristus sam večkrat opozarja svet na grabežljive volkove v ovčjih oblekah. Vsekakor pa nas moti in vprašati se moramo: Kako je le mogoče, da ima ta izrazito fašistična pojava še vedno gotov vpliv nad primorsko slovensko duhovščino? Nad tistimi torej, ki so bili doslej vsej slovenski duhovščini lahko za vzor in za vugled pravih narodnih duhovnikov in odločnih borcev za narodno svobodo. Če so, so popolnoma brez

potrebe podlegli Margottijevim grožnjem s kanonom 139 in 141 in 51, odločbo I. goriške sinode, ki jim jih je "prikljal v spomin" 4. oktobra 1944. Kajti: delo in borba za narodovo svobodo izpod okupatorjevega jarma ni in ne more biti špekulantka politika, temveč po vseh postavah, naravnih in božjih, zahtevana dolžnost. Pred to sveto dolžnostjo vsakega pošteneva Slovence mora skopneti kot pomladanski sneg vsaka, hote ali nehote poudarjena zastrela cerkvena postava.

Kaj torej? Ali s fašističnim priganjačem Margottijem v sigurno propast in nepopravljivo izdajstvo svojega lastnega naroda in prave, resnično krščanske vere, ali z narodom, ki bo v kratkem svoboden in očiščen vse, tudi najmanjše fašistične navlake. Vsak pošten človek pa naj premisli, koliko veljajo in koliko resnice vsebujejo Margottijeve besede na koncu njegove okrožnice z dne 4. oktobra lanskoga leta: "Tega (da bi šli duhovniki z narodom v borbo za svobodo) naši kleriki nikakor ne bodo storili. Bilo bi to v škodo njihovim lastnim dušam in dušam njim izročenih vernikov."

Nemci zdaj govore o "svobodi, pravičnosti in zapadni krščanski civilizaciji"

(Nadaljevanje s 1. strani)

našem delu, in naj On blagosloví našo težko nalogo."

Ta proglaš, ki je poln gladnih in oblizanih fraz, kakršno je prakticirala pred - hitlerjanska Nemčija, je obenem polna strupevna namigavanja, da bo Nemčija še nadalje skušala razvajati narode, ki so po strašni vojni zlomile fašizem. Kaj drugača naj pomeni zagotavljanje, da se bo Nemčija zdržala s "krščansko civilizacijo zapada", kakor gre germanška ofenziva proti Sovjetski Rusiji in Slovenom v obče, nemoteno dalje?

Ta proglaš je jasen dokaz, da se ni germanška zver v vojni nicesar naučila, in da tudi ni nicesar pozabila. Kar ni mogla dosegči z zverinstvom, kakršnega ne pomni zgodovina človeštva, bo poslej skušala doseči z bolj rafiniranimi metodami.

Germanška zver je poražena, toda ona ni poginila!

Ugibanja glede okupacijskih zon poražene Nemčije

LONDON—(O.N.A.) — Spoj zahodnih zavezniških in Rusov je nanovo oživel ugibanje o okupacijskih zonah Nemčija. Večna opozavalcev v Londonu je mnenja, da ne bo velikih sprememb po popolnem porazu vseh nemških vojaških sil, ker so se zavezniške armade večinoma gibale in borile v svojih lastnih okupacijskih zonah. Te pa so bile določene že zdavnaj.

Nekaj dvomov po seveda vseeno obstoju. V nekaterih krogih trde, da so Amerikanci prodrlji na nekaterih krajin precej dalje kot jim je bilo namenjeno.

Znano pa je, da je Evropska posvetovalna komisija proučila in odredila logično začrtane okupacijske zone. Mnenje prevladuje, da bo tekla meja med anglo-ameriško in rusko okupacijsko zono približno kot sledi:

Meja bo tekla od Rostocka ob Baltskem morju proti jugu do točke, kjer napravi Elba (Laba) koleno in začne teči proti zahodu, torej približno pri Wittembergu. Od tu naprej bo tekla ob reki Elbi do Magdeburga. Na jugu pa bo tvorila reka Mulde razmejnicu med Rusi in njihovi zahodnimi zavezniški.

Komisija je sprejela splošno načelo, da naj bo Saksonija v ruskem okupacijskem področju, Turingija pa v ameriškem. To je nekoliko drugače kot so zatrjevale prejšnje govorice.

Back the Attack!
BUY MORE THAN BEFORE

Urednikova pošta

Prispevki pri podr. št. 48 SANS

V mesecu aprilu smo sprejeli pri podružnici št. 28 SANS sledeče prispevke za pomočno akcijo:

J. F. Durn nabiralna knjižica. Lt. Chas. C. Bolka \$10.00; Capt. Fred P. Cesnik \$25.00; Mrs. L. Ogrinc \$5.00, Dr. Sloboda štev. 748 SNPJ \$10.00, Dr. V boj štev. 53 SNPJ mes. prispevki za mare in april \$25.00, Mr. in Mrs. Anton Bokal \$50.00, Mr. in Mrs. Joseph Pretnar \$10.00, Mr. in Mrs. Geo. Bergoč \$5.00, Mr. in Mrs. Matt Petrovič \$30.00, Mr. in Mrs. A. Vesel \$5.00, Dr. Vipavski raj št. 312 SNPJ članarina \$3.00, Mrs. Angela Kalin \$3.00, Mr. Mezgec \$1.00, Mrs. J. Cesnik \$1.00, Skupno \$183.

Nabiralca Anton Ivančič in Jack Zaje: Po \$10.00 Anton Gubanc družina. Po \$5.00: družina Anton Ivančič, družina Jack Zaje, Frank Gubanc, Frank Straus, Mary Zdešar, Frank Jelarčič, Theresa Zele. Po \$4.00: Frank Strehovec. Po \$2.00: Steve Nezic, Andrew Pirnat, John Tomšič, Ralph Sterns. Po \$1.00: Harry Čekada st., Rose Janc, Frank Krasovec, Frances Leskovec, Mr. Simčič (Grovewood), Dorothy Zdešar, Geo. Čekada, Frank Bambič, Frank Kosar, Loyd Cranice, J. Kuhel (Arcade), G. Jelovšek, Rose Matjažič, Fr. Wess, Fr. Oblak. Po 50c Fr. Skuly, ter dva po 25c. Skupno \$76.00.

Mrs. Frances Wolf izročila: Mary Prinčič \$5.00, Milka Perko \$3.00. Skupno \$8.00.

Louis Petrovič nabiralec: \$5.00: Mr. in Mrs. F. Klun, Mr. in Mrs. Frank Smrdel. — \$3.00 Vinko Zgonik. Po \$2.00: Frank Zavrl, Slavka Petrovič, Louis Petrovič. Po \$1.00: John Hrovatin, L. Bezek Aug. Stokel. Skupno \$22.00. Torej skupno zbranega za pomoč rojakom v domovini \$289.00.

Prispevki za politično akcijo SANS

Mrs. Paula Kline \$5.00, Društvo V boj št. 53 SNPJ članarina za mare in april \$25.00, Joseph Suza (izročil F. Krištof) \$3.00, Frank Smrdel (Cardinal) izročila Angela Kalin \$5.00, družina Koss (Cardinal) izročila Angela Kalin \$5.00, Geo. Pančur članarina za 1945 \$3.00, Anton Ogrin članarina \$5.00, J. F. Terbičan članarina \$2.00, Progresivne Slovenke krožek št. 1, \$5.00, Društvo št. 312 SNPJ \$3.00, Jos. Kertel \$1.00, Družina J. F. Durn članarina \$4.00. Skupno za politično akcijo \$66.00.

Louis Petrovič je tudi med vsoto, ki jo je nabral, dobil nekaj za politično akcijo, kar je označeno pod rubriko za pomoč.

Skupno sprejetje v aprilu obvezstveno je \$355.00. Upam in apeliram na zastopnike podružnice, da se tudi v tem mesecu potrudijo zbrati skupaj čimveč, na rojake pa 'apeliram, da prispevajo. Prispevamo vsi, potrebujemo velike. Sloboda narodu prihaja. Kot izgleda, ne bo dolgo, ko bo vsa Slovenija združena, ker nacijske podgane že berže. Z Musotom so že naredili obračun italijanski partizani. Samo premilostna usmrtilitev je bila za tega kriminalca. Vidi se mi, če bi ga izročili našim Primorcem, da bi nekaj časa prakticirali z njim, in mu dajali v povračilo ricinovega olja, katerega je tako rad dajal našim ljudem vse 25 leta. Imaeno upanje, da se ne povrne nikoli več tako zlo in trpljenje nad našim slovenskim narodom.

Za podr. SANS št. 48.
J. F. Durn, tajnik.

Podružnica št. 106. SANS

Euclid, Ohio. — Poročilo euclidske podružnice SANSA za mesec april je sledenje: Progresivne Slovenke št. 3, Euclid, so darovalo naši podružnici \$50.00 za takojšnjo pomoč Slovencom v domovini (dočim so same direktno poslale na glavni urad vsoto \$100.00) — Pola Frank Tegel: Matt Pishler \$5.00, društvo št. 450 SNPJ \$5.00, Frank Tegel \$1.00. — Po \$2.00: Anna Križman, Minka Kramer, Venc Praprovič in Frances Julalilia. — Po \$1.00: Anton Rotar. Skupaj \$70.00. Naj bo še tu omenjeno, da se je v marčnem poročilu vrinila neljuba pomota, kjer bi moral glasiti med nabitalkami ime Frances Mezget in ne Mary.

V imenu trpežega naroda se naša podružnica iskreno zahvaljuje vsem darovalcem in se priporoča še za nadaljnjo naklonjenost.

Po najnovejših poročilih je evropska vojna takorekoč že končana, ni pa še končano gorje, katerega je povzročil kruti fašizem. Najzvestejše spremjevalke vsake vojne so: lakota, bolezni in uničevanje narodnega imetja. Vsled važne zemljepisne lege, so bili Slovenci fašizmu najbolj na poti, zato so tudi največ trplili. Hitlerjev namen je bil uničiti 70.000 ljudi samo na Gorenjskem, da ne govorim o drugih predelih nesrečne Slovenije. To zverinsko nakanje so mu pa preprečili partizani, ki so se odločno postavili v bran in tem ohranili vsaj del našega naroda. Toda lahko si mislimo v kakšnem stanju se ti ljudje nahajajo. Potrebujemo nujne pomoči. Svoje oči imajo uprete v ameriške brate — v nas, ki nas je usoda ohranila vojnih grozot. Zato jih podprimo — velikodušno in brez godrjanja. Euclidski Slovenci! na delo za človekoljubno akcijo!

V zvezi s tem bo centralni odbor vseh SANsovih podružnic, JPO-SS in Progresivnih Sloven, priredil "Slovenski dan" dne 8. julija na prijaznem vrtu Slovenskega društvenega doma na Rečer Ave., Euclid, O. Na čelu te delegacije naj bi bil 55-letni Erie H. Louw, ki je znan anti-semit, in je vzkliknil, da so poročali v parlamentu o nemških grozodijskih v tabornih vojnih jetutnikov gola propaganda. Gre za to, ali bo nabранo \$50.000, ki bi bili potreblji, da se odpreje na lice mesta delegacija, da si ogleda vse in dožene, ali so poročila pretirana ali ne.

Na čelu te delegacije naj bi bil 55-letni Erie H. Louw, ki je znan anti-semit, in je vzkliknil, da so poročali v parlamentu o nemških grozodijskih v tabornih vojnih jetutnikov gola propaganda. Gre za to, ali bo nabran \$50.000, ki bi bili potreblji, da se odpreje na lice mesta delegacija, da si ogleda vse in dožene, ali so poročila pret

F. S. FINZGARJEVI

ZBRANI SPISI

Baruša se je še enkrat namrđnila, ker jo je zbolela moževa opazka zaradi imena.

"In sedaj spet to! Ko vendar dobro veš, da se še jesti ne upam, če ti ne ukažeš. Pa se znebi takele!"

Trpotec se je užaljen pregaknil na stolu, da mu je zdrknila plahta s kolen. Alena se je nagnalo sklonila in ga odela.

"Očka, sedaj boste še vi hudi! Ah, da sem tako nesrečna!"

Hči se je naslonila s komolcem ob star predelnik in stisnila ustnice, da sta se v kotih ob njih zarezali dve krepki črti. Roditelja sta se spogledala, oči so govorile in oče je odločil.

"Res je, to so neumnosti! Krog cilja hodimo, po nepotrebnem hodimo in se umikamo. Zato pravim in rečem: Mir in konec pravde in očitkov in vzduhov, potrebnih in nepotrebnih! Baruša, jutri zjutraj grež z Aleho k Smrekarju. Vlak odhaja ob pol sedmih. Takole!"

Trpotec se je povzpel v naslač, da bi dodelil tehtnosti svojemu odloku in ukazu. Še z rokami si je pomogel, da se je vzpel njegov život više, se nagnil celo nekoliko naprej v znamenje odločnosti. V tej umetni pozici je vztrajal nekaj trenutkov in motril ženo in hčerko izpod svih obrov. Ni povsem zaupal, da bi zmagal, tega mož ni bil varen.

Ko je Alena slišala ta nena-vadno odločni glas iz očetovih ust, so se ji hipoma razširile stisnjene ustnice, na njimi so se zasvetili drobni zobje, oblaček umetnih gubic je skopnel na čelu — in veselo je tlesknila ob dlani ter se oklenila krog vratu očetu, ki se je ponižal v naslač.

"Hvala, očka — hvala, papači! Jutri gremo! Jutri gremo!"

"Že jutri? Ko bi pojutrišnjem . . ." je spregovorila Baruša, ne da bi ugovarjala, ampak samo zato, da je dostavila še svojo besedo, ker je bila takoj dolgoletna navada.

"Ne pojutrišnjem, mama, kar jutri — jutri!"

"No, pa jutri! Katero obliko bi, kaj misliš, Alena?"

"Najlepše nikar za na kmete in na pot. Utegne deževati, ker me tako prijemljiv v koljenih."

"Oče, ti si čuden, ne razumeš! Najlepše občeš, Alena, tisto moderno, in jaz tudi! Ne sme misliti zunaj tisti kmet, tisti Stefan, — bogve, kakšno ženo ima —, da sva prišli v bogatje prosit. Alena je uradniška hči — visoko izobražena, z maturo; bi pa prišla prvič taka med tuge ljudi, da bi rekli: Lej, kako je posvaljkana in utepena! Še tega je treba. Alena, le nobel! Naj zvedo tam zunaj, da si iz Ljubljane, da nismo kar tak! In pomisli, oče, — Baruša se je razgrela in se s širokimi krenjami okrenila možu — to pomisli, kako naprave vse družično ceno za šolanje tistega paglavca, če sva tudi na oči to, k a r sva. E, ljubček, poznam svet! In da mi daš denarja dovolj! Sicer ostaneva obe doma. S kolodvora se popeljeva z izvoščkom, da veš!"

"U, pol ure," je nenadoma zaskrbelo moža, ko je pomislil na to po njegovi pameti čisto nepotreben strošek.

"Seve, pol ure, pol ure, — pet ur, ti še hodim, zlahka, pet, tukaj pa ne, še pet minut ne! Da mi poreče kdo: O, škandal, taka gospoda pa pes! Seveda!"

"Mama, in če ne bo voza?"

"To je druga reč! Potem se midye zgroziva pri Smrekarju, češ, kakšna vas, kako gnezdo, še voza ni! In čast je rešena! — Sedaj se, Alena, takoj pripravi in potem spat! Jutri bo zgodaj dan. Lahko noč!"

"Lahko noč" je odzdravila hči in hitela z žarečimi lici v svojo

skromno sobico. Ko so se že vrata za njo zaprla, je Baruša prijela za kljuko in naročala: "Alena, le nobel! In mature ne pozabi doma! — Sicer pa, k a j kmet razume," je dostavila prekmou in zaprla vrata.

"Veš, ljubi moj, za jutri tako-le naredimo: Zajtrk ti prinesem v posteljo, potem poleži, opol-

dne greš k "Zlati racki", je po-ceni, pravijo, in poštene poročije, zvečer se pa tako že vrneva. Sedaj pripravi denar, jaz grem še za hip v kuhinjo."

Trpotec je samo prikimal, zadovoljno prikimal, ker se je domislil "Zlate racke". Žena je naglo odšla v kuhinjo, on je skrbno odmotal plahlo z nog in bro nazaj v predalček in začel

drsal v gorkih opankah k pre-dalniku, kjer je poiskal skromni prihramček, ki si ga je priščipnil redno vsak mesec od po-knjine in ga skrbno varoval za nepričakovane sile in opravke. Ko je nabral nekaj kronic v tulan, se mu je zdela vsota že tako izredno težka, da je vrnil sre-va. Za vlast — karta za na-oba konca — in za voz — reci-mo — toliko — kmetiški kole-sej menda ne bo tako drag kot mestna kočija — da, je že prav, dvajset kronji dam. — Saj sa-ma tudi ni brez nič — naj le tu-di nekaj primakne, ker je toliko njena kot moja — naj le.

(Dalje prihodnjite)

1879

1945

Naznanilo in Zahvala

V bridki žalosti globoko potrti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je nemila smrt posegla v našo družino in nam odvzela našo preljubljeno in nikdar pozabljeni soproga in draga mater

Mary Brinsek

ROJENA KRAJEC

ki jo je po dolgi bolezni Bog poklical k sebi in je sprevidena s svetimi zakramenti zatisnila svoje mile oči in za vedno zaspala dne 25. marca 1945 v starosti 65 let. Doma je bila iz Loškega potoka - Travnik. Po opravljeni sv. maši v cerkvi sv. Vida je bila dne 28. marca 1945 položena k večnemu počitku na Calvary pokopališče.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom prisrčno lepo zahvalimo Rev. Andrew Andreyu za podeljene svete zakramente za umirajoče, ravno tako Rev. Francis Baragi za podeljene svete zakramente, za molitve ob krsti pred pogrebom, za spremstvo iz Frank Zakrajšek pogrebne kapeli v cerkev in na pokopališče, za opravljeno sveto mašo in ganljive cerkvene obrede in tolažilni govor v cerkvi. Enako tudi prisrčna zahvala Rev. Andrew Andreju in Rev. Francis Gabrošku za asistenco pri sveti maši. Enako tudi Rev. Francis Baragi, ki so prišli pokojno pokropiti.

Prisrčno se želimo zahvaliti vsem, ki ste jo obiskovali v njeni bolezni in vsem, ki ste bili nam v pomoč in tolažbo ter nam na en način ali drugi kaj dobre storili v teh žalostnih dnevih. Ob enem se tudi iskreno zahvaljujemo vsem, ki so prišli pokojno pokropiti, se poslovili od nje ter se udeležili pogrebne svete maše in jo spremili do groba.

Našo zahvalo naj sprejmejo številni darovalci krasnih vencev, ki so okrasili krsto v blag spomin po-knjine in sicer: Mr. in Mrs. Louis Malnar in družina, Mr. in Mrs. Joseph Dolgan, Bobby Dolgan, vnuk, Mr. in Mrs. Frank Brinsek in družina, Jennie in Rudy "Dolinar" Jurca st., Mr. in Mrs. Rudolph Božeglav in družina, Mrs. Josephine Klun in družina, Mr. in Mrs. Anthony Tomisch in družina, Mr. in Mrs. Anton Dolgan in družina, podružnica št. 25 SZZ, Boys and Girls of the Richman Family.

Prisrčna zahvala naj velja tudi vsem, ki so v takoj obilnem številu darovali za svete maše, ki se bodo brale za mirni počitek blage duše in sicer: Mr. in Mrs. Louis Malnar, Mr. in Mrs. Frank Brinsek in Cpl. Frank Brinsek Jr., Mr. in Mrs. Joseph Dolgan, Mr. in Mrs. Louis Ogrinc in družina, E. 161 St., Mr. in Mrs. Tony Cvetko, Mrs. Julia Makse, Mr. in Mrs. John Russ, Mrs. Ida Pekol, Mr. Anton Levstek, Columbia Ave., Mrs. Louise Kordiss, W. 105 St., Mrs. Jennie D. Jurca, družina Louis Bartol, Mr. in Mrs. John Gornik, Giddings Rd., Mrs. Rutar, Norwood Rd., Mrs. Mary Vuksinic, Mr. in Mrs. Anton Prijatelj Sr., Mrs. Mary Velikan, Mrs. Anna Furlan, družina sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ, Mr. in Mrs. Mike Skerbec, Mr. Anton Goznik, Mrs. Frances Goznik, Mr. in Mrs. Anton Anžlovar, Mr. in Mrs. Frank Cimperman, Carl Ave., Mrs. Anna Klančar, Mrs. S. Bra-

nisl, Mrs. Angela Zeleznik, Mr. John Modic, E. 62 St., Mr. in Mrs. John Tutin, Mr. in Mrs. Louis Somrak, Tracey Ave., Mr. in Mrs. John Ljube, Addison Rd., Mr. in Mrs. J. Krašovec, družina Frank Prah, E. 209 St., Mr. in Mrs. Louis Peterlin, Mrs. Josephine Maček, Mr. in Mrs. George Molle, E. 61 St., Mrs. Knapp, Mr. in Mrs. Frank Skully, Addison Rd., Mrs. Mary Nosan, St. Clair Ave., Mrs. Ward, Mr. Martin J. Sveti in Mr. in Mrs. Frank Grdin in družina, Mr. in Mrs. Anton Korosec, Addison Rd., Mr. in Mrs. Jerry Mohar, Mrs. Jennie Maver, Mrs. Glavic, Misses Mary in Josephine Lustig, Mrs. Frank Knafel, Wenzel družina, Mr. in Mrs. T. Jereb, družina Anton Ahčin, Addison Rd., Mr. in Mrs. Louis Leustik, Addison Rd., Mrs. Mary Erzen, Mrs. Frances Zakrajsek, Addison Rd., Mrs. Zelko, Mrs. Anna Smole, družina Rudy Sajovec, družina Dezelan, Glass Ave., Mrs. Jennie Perusek, Mr. in Mrs. Andrew Zeleznik in družina, Mrs. Menart, Norwood Rd., Mr. in Mrs. Anton Novak, St. Clair Ave., Mr. in Mrs. Frank Ilc, Mr. in Mrs. Joseph Hočevar in družina, Addison Rd., Mrs. Anna Skulj, Marcella Ave., Mrs. Mary Hegler, Mrs. Ivana Čampa, Edna Ave., Mrs. Jennie Hribar, Mr. in Mrs. Joseph Perusek, Hale Ave., Mr. in Mrs. Kastelic, Antonija Sestan, Mrs. Reko Kogoj, Mrs. Caroline Modic, Mr. in Mrs. Louis Lagina, Mrs. Anna Cahum, Mrs. Krampinski, Girls in Coat Shop No. 1 Richman Bros., Boys and Girls Richman Bros. Plant. Sophie Esquivel.

Enako se želimo prisrčno zahvaliti vsem, ki so dali brezplačno svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu. Ravno tako vsem, ki so izrazili sožalje s poslanimi pismi in kartami.

Nadalje naj sprejmejo našo iskreno zahvalo članice društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ in članice podružnice št. 25 SZZ, ki so se zbrale k skupni molitvi ob krsti pokojne, ter vsem, ki so se udeležile svete maše in pogreba. Posebno pa zahvala članicam, ki so nosile krsto ter jo položile k večnemu počitku.

Prav prisrčna zahvala naj bo izrečena pogrebenu zavodu Zakrajšek Funeral Home za vso vsestransko prijazno postrežbo in za lepo urejeno in izvrstno vodstvo pogreba.

Slučajno č smo katero ime pomotoma prezrli, prosimo, da nam oprostite, ker se želimo vsem naj-prisrčnejše zahvaliti.

Preljubljena in nikdar pozabljeni soproga in draga mati, bridka žalost nam teži srce, ker si se že ločila od nas, ker Bog Te je poklical in morala si zapustiti svoje drage. Tolaži nas le misli, da si rešena trpljenja in v globoki žalosti nad Tvojo veliko izgubo pošiljamo prošnje k Bogu, da naj Ti podeli večni mir v zaslujenem počitku in večna luč naj Ti sveti.

Zalujoči ostali:

JOHN BRINSEK, soprog

MARY PAULINE poroč. DOLGAN in OLGA poroč. MALNAR, hčere

JOSEPH in LOUIS, zeta

ROBERT, vnuk

GENEVIEVE, MARY ANN in THERESA, vnukinje

Cleveland, Ohio, 7. maja 1945.

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE
ŽENSKE ZA
HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOPJA V DOWNTOWN

ZA VES DAN ALI DELNI ČAS

Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zl.
Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglasite se

Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razvreten ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

VAŠI ČEVLJI

bodo zgledali kot novi, ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvoravnito delo.

Frank Marzlikar
16131 St. Clair Ave.

Išče se

dekle za varstvo otrok, dva večera v tednu. Pokličite HE 8140.

Dr. Kernovo
Angleško-Slovensko berilo

(English Slovene Reader) je pripravno za učenje angleščine ali slovenščine. Dobi se v naši tiskarni

YOU ARE UNDER ARREST!

CRIME DETECTION
There's a Thrill in Bringing a Crook to Justice Through Scientific

I have taught thousands of men and women this exciting, profitable, pleasant profession. Let me teach you, too, and the training is inexpensive. You can learn it in your spare time at very small cost. What others have done, you too, can do.

53% of All American Identification Bureaus

Be A FINGER PRINT Expert

Employ students or graduates of I.A.S. and train them to fill a responsible, steady, well-paid position in a very short time at very small cost. What others have done, you too, can do.

FREE! "THE BLUE BOOK OF CRIME"

It's a thriller. Tells about some of the most interesting crimes ever perpetrated. Learn how to recognize them and how to catch them. Many methods taught by I.A.S. Send now for free to State Dept.

INSTITUTE OF APPLIED SCIENCE

Dept. 4324, 1920 Euclid Ave., Chicago 40, Illinois

Stalna dela sedaj v ure in overiši

Visoka plača od ure in overiši

LEMPCO PRODUCTS

DUNHAM RD.

MAPLE HEIGHTS

Veliko moderno hišo

za 2 družini na Aspinwall Ave. —

Collinwood, se proda. 6 sob

spodaj, 5 sob zgoraj; dve garaži,

blizu šole in cerkve sv. Jozefa. Pokličite IV. 1645.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

6305-07 Linwood Ave. — Zidana